

Analyzing the role of Bushehr Province Admiralty's interaction with local people in improving the security of water borders

Hamid panahi¹

Abstract

Objective: The development of extra-organizational interactions of Bushehr Province Admiralty with local people is a strategic issue that has been addressed from a theoretical point of view in recent years with slogans such as "community-oriented police" and "social capital of the police force". How and how to find objective, practical solutions based on the environmental geography and ecology of Bushehr Governorate has been a reason for conducting this research with the aim of analyzing the role of Bushehr Governorate interaction with local people in improving the security of the water borders of the province.

Methodology: The research method from the point of view of the applied goal and the type of data is qualitative, which was done with thematic analysis method. The statistical population included organizational experts and elites and external managers. Among the population present in the study, 16 people were interviewed in a targeted manner (9 internal and 7 external). The data collection tool was in-depth interview. To analyze the data, the researcher used the qualitative research method of thematic analysis

Finding: The extra-organizational interactions of the Bushehr Naval Command with local people's organizations include 24 organizing themes, including: "Clarification of sources of tension, insecurity and social crises in the local indigenous community"; "Timely, clear and comprehensive response to unsafe rumors"; "Reflecting the performance of Bushehr Admiralty in dealing with criminals to the local people"; "The presence of naval commanders in cultural-religious ceremonies"; "Interaction of naval commanders in the meeting with official (government) and unofficial (local) influencers"; "continuous interaction with local informants to receive news about criminals"; "Familiarizing the native-local community with the notification system to quickly receive bad security news"; It was "providing specialized training to informants to reflect smugglers' news in a timely manner."

Conclusion: Adiyabani's social vice-chancellor should help to deepen Adiyabani's social capital by changing the one-sided and merely showy approaches, by teaching how to have easy access and two-way interaction with local people.

Keywords: extra-organizational interaction; Admiralty Command; local people; educational interaction; media interaction; Management interaction

1. Assistant Professor of Department of Geography, Faculty of Command and Headquarters, Amin Naja University of Police Sciences, Tehran, Iran. Email: hamidpana@gmail.com

Journal of maritime science management, 2023, vol. 4, No 4, pp.95-122

Doi: <https://doi.org/10.22034/MMR.2024.316535.1083>

Article Type: Research-based Published by Faculty of Management and Marine Commissary

Received: March, 5 2024;

Accepted: October 23, 2023

واکاوی نقش تعامل دریابانی استان بوشهر با مردم محلی در ارتقاء امنیت مرزهای آبی حمید پناهی^۱

چکیده

هدف: توسعه تعاملات برون‌سازمانی دریابانی استان بوشهر با مردم محلی، موضوعی راهبردی است که از منظر نظری در سال‌های اخیر با طرح شعارهایی مانند «پلیس جامعه محور» و «سرمایه اجتماعی نیروی انتظامی» بدان پرداخته شده، است. چگونگی و یافتن راهکارهایی عینی، کاربردی و مبتنی بر جغرافیای محیطی و بوم زیست دریابانی استان بوشهر دستاویزی برای انجام این پژوهش باهدف واکاوی نقش تعامل دریابانی استان بوشهر با مردم محلی در ارتقاء امنیت مرزهای آبی استان بوده است.

روش‌شناسی: روش تحقیق از منظر هدف کاربردی و از منظر نوع داده‌ها، کیفی است که با شیوه تحلیل مضمون انجام شد. جامعه آماری شامل خبرگان و نخبگان سازمانی و مدیران برون‌سازمانی بود. از بین جمعیت حاضر در مطالعه، تا رسیدن به اشباع نظری به صورت هدفمند با ۱۶ نفر مصاحبه انجام شد (۹ نفر درون‌سازمانی و ۷ نفر برون‌سازمانی). ابزار گردآوری اطلاعات، مصاحبه عمیق بود. برای تجزیه و تحلیل اطلاعات، محقق از روش تحقیق کیفی تحلیل مضمون استفاده کرد.

یافته: تعاملات برون‌سازمانی فرماندهی دریابانی بوشهر با سازمان‌های مردم محلی مشتمل بر ۲۴ مضمون سازمان دهنده از جمله: «شفاف‌سازی منابع تنش‌آفرین، ناامن‌ساز و موجد بحران‌های اجتماعی در جامعه بومی محلی»؛ «پاسخ به موقع، شفاف و مبسوط در خصوص شایعات ناامن‌ساز»؛ «انعکاس عملکرد دریابانی بوشهر در مقابله با مجرمان به مردم محلی»؛ «حضور فرماندهان دریابانی در مراسم‌های فرهنگی مذهبی»؛ «تعامل فرماندهان دریابانی در نشست با منتقدین رسمی (دولتی) و غیررسمی (محلی)»؛ «تعامل مستمر با مخبران محلی برای دریافت اخبار مربوط به مجرمان»؛ «آشناسازی جامعه بومی-محلی با سامانه اطلاع‌رسانی برای دریافت سریع اخبار سوء امنیتی»؛ «ارائه آموزش تخصصی به مخبران برای انعکاس به موقع اخبار قاچاقچیان» بود.

نتیجه‌گیری: معاونت اجتماعی دریابانی باید با تغییر رویکردهای یکجانبه نگرانه و صرفاً نمایشی، با آموزش چگونگی دسترسی آسان و تعامل دوسویه با مردم محلی به تعمیق سرمایه اجتماعی دریابانی کمک نماید.

واژه‌های کلیدی: تعامل برون‌سازمانی؛ فرماندهی دریابانی؛ مردم محلی؛ تعامل آموزشی؛ تعامل رسانه‌ای؛ تعامل مدیریتی

استناد: پناهی، حمید. (۱۴۰۳). واکاوی نقش تعامل دریابانی استان بوشهر با مردم محلی در ارتقاء امنیت مرزهای آبی. *مطالعات علوم مدیریت دریایی*. ۴(۴).

۱. استادیار گروه جغرافیا دانشکده فرماندهی و ستاد دانشگاه علوم انتظامی امین ناجا، تهران، ایران. ایمیل: hamidpana@gmail.com

مقدمه

استان بوشهر با وجود مرز دریایی بیش از ۷۰۰ کیلومتر با خلیج فارس و هم‌مرز بودن با برخی کشورهای منطقه در معادلات بازرگانی، تجاری و مرزبانی از جایگاه خاصی برخوردار است (خسروی، ۱۴۰۰: ۳). بررسی چالش‌ها و تهدیدهای فزاینده و رو به گسترش پیرامونی مرزهای جمهوری اسلامی ایران به‌ویژه در مناطق ساحلی، تعمق در روش‌ها و راهبردهای پیکارجویان منطقه‌ای و معاندان و تروریست‌های حاضر در این نواحی، مبین تغییر شیوه‌های تروریستی برای مقابله با نیروهای نظامی و انتظامی حافظ مرز باهدف ایجاد و توسعه ناامنی در مناطق مرزی-ساحلی و چه‌بسا مرکزی ایران است. فرماندهی مرزبانی ناجا به‌عنوان متولی و تثبیت امنیت پایدار در مناطق مرزی در استان بوشهر با استفاده از تعاملات برون‌سازمانی ازجمله مشارکت اجتماعی و حضور سکنه محلی، اعضاء شوراها، هیئت‌امانی مساجد، روحانیون، هیئت‌های علمی و دانشگاهی و استفاده از نقطه نظرات آن‌ها، تا اندازه زیادی با مشکلات امنیتی و انتظامی محدوده استحفاظی خود آشنا شده و با سهیم کردن مردم در تأمین امنیت می‌تواند، بیش‌ازپیش در برقراری نظم و حفظ امنیت موفق باشند، موضوعی که اگرچه در بعد نظری مورد توجه فرماندهان و مدیران دریابانی استان بوشهر قرار گرفته است، لیکن روش‌های اجرایی و شیوه‌های دست‌یازیدن به این مهم، کمتر مورد مطالعه قرار گرفته و گراف نیست اگر بگوییم این موضوع مهم و بنیادین، در بعد عملی مغفول مانده است..

گسترش تعاملات برون‌سازمانی و توسعه ارتباطات با فراهم کردن منابع و امکانات، موفقیت در اجرای برنامه‌ها، تصمیم‌گیری‌های مشترک، کاهش هزینه‌های اقتصادی، پاسخ‌دهی سریع، افزایش توان خدمات، فراهم کردن فرصت یادگیری، نوآوری و تبادل اندیشه، موجب افزایش ظرفیت‌های برون‌سازمانی فرماندهان و مدیران در نظارت بر مرز می‌شود. فرماندهی دریابانی بدون همکاری مردم مستقر در نواحی مرزی و مشارکت آن‌ها نمی‌تواند در تولید، تثبیت و تأمین امنیت مرزها توفیقی داشته باشد. لذا به نظر می‌رسد ارتباطات و تعاملات سازمان پلیس با جامعه مرزنشین می‌تواند دستیابی به امنیتی جامع الابعاد نقش اساسی داشته باشد. با درک این مهم و مسئله بودن چگونگی ایفای نقش فرماندهی مرزبانی در حوزه تعاملات برون‌سازمانی، سؤال اساسی پژوهش این است که: تعاملات برون‌سازمانی فرماندهی دریابانی بوشهر با مردم محلی در ارتقاء امنیت مرزهای آبی استان چگونه است؟ اگر بخواهیم تیتروار اهمیت و ضرورت تحقیق را تبیین کنیم، از آنجاکه نتایج و یافته‌های تحقیق می‌تواند به گزاره‌های ذیل کمک کند، انجام پژوهش حائز اهمیت است:

توسعه تعامل دریابانی و مردم محلی می‌تواند به افزایش سرمایه اجتماعی دریابانی بوشهر کمک کند. بهره‌مندی و به‌کارگیری توانمندی‌های موجود در جامعه می‌تواند در اجرای مأموریت‌های دریابانی بوشهر و توسعه امنیت کمک نماید. همکاری و تعامل با مردم محلی، می‌تواند به جلب اعتماد اجتماعی و حمایت عمومی از فعالیت‌های دریابانی بوشهر منجر شود. تعامل دوسویه دریابانی بوشهر با جامعه و سطوح مختلف اجتماع می‌تواند از رشد جرائم شایع در حوزه استحفاظی دریابانی بوشهر همچون قاچاق کالا، مواد مخدر، قاچاق مواد نفتی و دیگر جرائم مهم پیشگیری نماید. آگاهی مردم محلی از نیازها، انتظارات و توقعات و مطالبات دریابانی بوشهر می‌تواند به همکاری بهتر، تعامل مناسب‌تر و برون‌رفت از برخی معضلات و مشکلاتی که با مشارکت جامعه برون‌سازمانی قابل‌حل‌اند کمک کند. دریابانی با شناخت نیازها، مطالبات و توقعات جامعه می‌تواند به همگام شدن با مقتضیات زمانی و مکانی رضایت اجتماعی را جلب و ارتقاء دهد.

از سوی دیگر، تولید و تأمین امنیت بدون مشارکت اقشار مختلف جامعه اعم از مردم محلی، سازمان‌های مردم‌نهاد و سازمان‌های دولتی، تقنینی و قضایی امری ناشدنی، صعب و سخت است و دریابانی بدون همکاری و مشارکت ابعاد جامعه نمی‌تواند به مقصود و رسالت خود دست یازد؛ لذا یکی از راهبردهای اساسی و بنیادین فرماندهی مرزبانی ناجا در سال‌های اخیر و به‌صورت اخص در سال ۱۳۹۸ «گسترش سطح تعاملات» یگان‌های مرزی این سازمان بوده است که تداوم رویکردها و شیوه‌های نیل به این راهبردهای مهم، برای سال ۱۴۰۱ و سال‌های آینده نیز پیش‌نگری و برنامه‌ریزی شده است؛ بی‌شک تحقق این راهبرد مهم و دستیابی به این

هدف سترگ، مستلزم تدوین سازوکاری علمی، هوشمندانه، جامع نگرانه و دقیق بوده که در تدوین این سازوکار به هیچ‌روی نمی‌توان نقش بااهمیت و مهم «تعاملات برون‌سازمانی» یگان‌های مرزی را نادیده انگاشت.

پیشینه پژوهش

رفیعی؛ داودی و یوسف وند (۱۳۹۹) در تحقیقی با عنوان «تاثیر تعامل پلیس با مردم در مدیریت پیشگیری از توزیع مواد مخدر در شهر تهران» به این موضوع پرداخته‌اند. این تحقیق از نظر نوع، کاربردی، از نظر روش، توصیفی - پیمایشی است. جامعه آماری، کارکنان پلیس مبارزه با مواد مخدر تهران، به تعداد ۴۶۰ نفر است، که از این میزان ۱۶۹ نفر به عنوان حجم نمونه با استفاده از روش نمونه‌گیری تصادفی خوشه‌ای انتخاب شده است. ابزار گردآوری اطلاعات پرسشنامه‌ای محقق ساخته با ۴۲ گویه است. روایی تحقیق با استفاده از نظر خبرگان و پایایی تحقیق با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ به میزان ۰/۹۳ درصد محاسبه گردیده است. یافته‌های حاصل از این تحقیق نشان می‌دهد که تعامل پلیس با جوانان بسیجی در جهت گسترش شیوه‌های پنهان اطلاعاتی برای کشف و مبارزه با مواد مخدر با میانگین ۰/۸۱ موثر است. همچنین چاپ و توزیع بروشور اطلاع‌رسانی در رابطه با خطرات اعتیاد برای جوانان و نوجوانان و توزیع آن در سطح جامعه با رتبه میانگین ۰/۹۶ موثر است. نتیجه کلی حاصل از این تحقیق نشان می‌دهد که تعامل اطلاعاتی، آموزشی و فرهنگی پلیس با مردم در مدیریت پیشگیری از توزیع مواد مخدر کاملاً موثر است و این تعامل باید تداوم داشته باشد. اصانلو؛ پورغلامی؛ زمانی و محمدی (۱۳۹۸) در تحقیقی با عنوان «تأثیر تعامل برون‌سازمانی رؤسای کلانتری‌ها بر ارتقاء امنیت عمومی تفرجگاه‌های شهری کرمانشاه» به این موضوع پرداختند. این مطالعه از نظر هدف، کاربردی و از نظر روش، توصیفی-تحلیلی است که به روش پیمایشی انجام شد. جامعه آماری شامل رؤسای کلانتری‌ها، دادرسی عمومی و انقلاب، شهرداری و اداره میراث فرهنگی و گردشگری شهرستان کرمانشاه به تعداد ۱۴۱ نفر برآورد و با استفاده از فرمول کوکران ۱۰۳ نفر به عنوان نمونه به روش تصادفی انتخاب شدند. ابزار جمع‌آوری داده‌ها پرسشنامه محقق ساخته بود که روایی آن از طریق روایی محتوایی و صوری از نوع کیفی بررسی شد و برای بررسی پایایی آن، ضریب آلفای کرون باخ ۰/۷۰ به دست آمد. تحلیل داده‌ها با استفاده از آزمون رگرسیون خطی و گام بود. بر اساس آزمون رگرسیون خطی ساده، تمام متغیرهای تعامل برون‌سازمانی رؤسای کلانتری‌ها تأثیر دارند. متغیر تعامل با دادرسی عمومی و انقلاب، سهم بیشتری نسبت به سایر متغیرها در ارتقاء امنیت تفرجگاه‌های شهر کرمانشاه دارد و در درجه بعدی تعامل با شهرداری و اداره میراث فرهنگی و گردشگری به ترتیب بر ارتقاء امنیت تفرجگاه‌های این شهرستان تأثیر دارند. رسولی و زمانی بالاجاده (۱۳۹۸) در تحقیقی با عنوان «بررسی رابطه‌ی تعامل دوسویه‌ی رسانه و پلیس در پیشگیری از وقوع جرم (مطالعه‌ی موردی: مراجعان به کلانتری‌های شهر گرگان)» به این موضوع پرداخته‌اند. روش تحقیق مطالعه‌ی حاضر در طبقه‌بندی تحقیقات توصیفی و از نوع پیمایشی-تحلیلی قرار گرفته است و از لحاظ هدف، ماهیتی کاربردی دارد. داده‌های به‌دست‌آمده از این تحقیق، با استفاده از نرم‌افزار SPSS مورد تجزیه و تحلیل و از آمار توصیفی و نیز ضریب همبستگی پیرسون قرار گرفتند. جامعه‌ی آماری این تحقیق، مراجعان به کلانتری‌های شهر گرگان است که از کلانتری ۱۱ و ۱۲ و ۱۳ تشکیل شده است. برای جمع‌آوری اطلاعات از طریق پرسشنامه‌ی طیف لیکرت استفاده شده است. ابزار گردآوری اطلاعات در این تحقیق، پرسشنامه محقق ساخته با روایی و پایایی مناسب بود. با استناد به فرمول کوکران و با توجه به جامعه‌ی آماری مورد هدف، تعداد حجم نمونه ۱۵۰ نفر در نظر گرفته شد. نتایج تحقیق نشان داد که بین تماشای تلویزیون و مشارکت و ارتباط مردم با پلیس از طریق رسانه با پیشگیری از وقوع جرم رابطه‌ی معناداری وجود دارد و نیز در متغیرهای میزان مطالعه‌ی روزنامه و مجلات و نیز اطلاع‌رسانی و هشدار از طریق رسانه رابطه بسیار معنادار است و در پیشگیری از وقوع جرم تأثیر زیادی دارد. زاهدیان (۱۳۹۷) در تحقیقی با عنوان «نقش ارتباطات برون‌سازمانی پلیس امنیت در پیشگیری از بحران‌های اجتماعی (مورد مطالعه: استان البرز)» به این موضوع پرداخته است. روش پژوهش از نوع توصیفی-پیمایشی بوده است. ابزار گردآوری اطلاعات کتابخانه‌ای و پرسشنامه محقق ساخته است؛ قبل از توزیع پرسشنامه با استفاده از روش‌های علمی نسبت به تأیید روایی و پایایی آن اقدام شد. جامعه آماری پژوهش متخصصان و کارشناسان حوزه‌های ارتباطات بین سازمانی

و نظم و امنیت مستقر در شهرستان کرج بوده‌اند. برای تعیین و انتخاب جامعه نمونه پژوهش تلفیقی از روش‌های غیر احتمالی شامل؛ گلوله برفی، هدفمند و در دسترس استفاده شد. برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از نرم‌افزار آماری اس.پی.اس.اس و برای آزمون فرضیه‌های تحقیق از آماره همبستگی پیرسون استفاده شد. یافته‌ها و آزمون فرضیه‌های تحقیق مبین آن است که «عملکرد مدیریتی پلیس امنیت در حوزه برون سازمانی»؛ «عملکرد رسانه‌ای پلیس امنیت در حوزه برون سازمانی» و «عملکرد آموزشی پلیس امنیت در حوزه برون سازمانی» با پیشگیری از بحران‌های اجتماعی رابطه دارند. نتایج تحقیق مبین آن است که یکی از اقدامات حائز اهمیتی که در پیشگیری از بحران‌های اجتماعی اثرگذار بوده و می‌بایست بیش‌ازپیش توسط نیروی انتظامی مورد بهره‌ر قرار گیرد، استفاده از بستر و ظرفیت مناسب دیگر سازمان‌ها است که تحقق این امر مستلزم تعمیق روابط برون سازمانی ناجا با دیگر سازمان‌ها و نیز جهت‌دهی و مهندسی مناسب و مطلوب اقدامات پیشگیران سازمان‌ها در راستای مقابله با بحران‌های اجتماعی است.

اسچلوسر^۱ (۲۰۲۰) در پژوهشی با عنوان «ارتباطات پلیس جامعه محور» به این موضوع پرداخته است. پلیس جامعه، پلیس جامعه محور، روابط پلیس با جامعه و ... همه اصطلاحات متداولی است که برای توصیف تلاش‌های اجرای قانون برای کاهش جرم، بهبود کیفیت زندگی و کمک به حل بسیاری از مشکلات دیگر در جامعه از بستر تعامل پایدار مردم و پلیس استفاده می‌شود. در این تحقیق به بحث در مورد پلیس و نقش تعاملی آن با جامعه در تامین امنیت می‌پردازیم اگرچه پلیس جامعه محور یک فلسفه است، اما فعالیت‌ها و ابتکارات مشخص برای رسیدن به هدف نهایی و کاربردی مد نظر این فلسفه موضوعی ضروری برای انجام پژوهش‌های مختلف است. در این مقاله نمونه‌های مثبتی از تلاش‌های پلیس برای افزایش امنیت از مسیر روابط پلیس و جامعه و همچنین توضیح موانع موجود برای رسیدن به این هدف ارائه شده است. این امر نشان می‌دهد که مأمورانی که به پلیس جامعه محور اعتقاد دارند رضایت شغلی بیشتری نیز دارند، نگرش مثبت تری دارند، مقاومت بیشتری نشان می‌دهند و نتایج مثبتی را از نظر سلامت جسمی و روانی در مقایسه با کسانی که صرفاً بر نقش اجرایی پلیس بدون اتکاء به جامعه تأکید دارند، نشان می‌دهند. این پژوهش تأیید نمود که تعمیق روابط و تعامل جامعه با نیروی پلیس می‌تواند، رضایت شغلی، سلامت اجتماعی و اعتماد اجتماعی پلیس را افزایش داده و همچنین بر افزایش احساس امنیت مردم اثر مستقیم و معناداری بگذارد. «رید»^۲ با تأکید بر روابط سازمان‌های مستقل با افزودن چارچوب نظری لیوینگ و وایت و لیتاک و هالیتون بیان کرد که سه نوع اساسی الگوی رفتار در ارتباطات بین سازمانی وجود دارد: مستقل، وابسته و متخاصم؛ که بر اساس یافته‌ها و نتایج تحقیق محققان، روابط بین سازمانی دوسویه و اشتراکی در راستای جلب منافع دوسویه می‌تواند سود سرشار را برای طرفین این ارتباط فراهم آورد. به زعم محققان، همکاری و تعامل مبتنی بر اعتماد می‌تواند از هزینه‌های تخصص‌جولوگیری کرده و نفع دوسویه را همراه آورد (ویگاندا^۳، ۲۰۱۷). گراول و روگرز^۴ (۲۰۱۲) در پژوهشی با عنوان «آغاز تعامل مشتری و پلیس در انگلیس: بینش اولیه تحقیقات» به این موضوع پرداخته‌اند. پلیس در خلاء اجتماعی، سیاسی یا اقتصادی وجود ندارد. هرچه وظیفه پلیس پیچیده تر می‌شود، پلیس در انگلیس باید روش‌های ابتکاری برای اثربخشی را کشف کند. این تصور که مردم «مشتری» هستند، در دنیای پلیس نسبتاً جدید است و تأکید روزافزون برای اطمینان از حفظ و ترجیح پلیس درک عمومی از سازمان وجود دارد. در اصل، عموم مردم برای نوعی خدمات و در موارد ریاضتی با پلیس تماس می‌گیرند. خدمات پلیس در سراسر کشور در تلاش هستند تا خدمات و سازمان‌های سازمانی خود را با نیازهای مشتریان به منظور ارائه خدمات اقتصادی و کارآمد تراز کنند. برای انجام این کار، نیاز افرادی که از این سرویس دریافت می‌کنند باید اولین قدم در این فرآیند در نظر گرفته شود. در این مقاله، بر اساس تحقیقات اخیر، چگونگی برخورد و ارتباط

- 1 Schlosser
2. Reed
3. Vygand
- 4 Gravelle & Rogers

مشتریان با پلیس با پلیس و درک بهتر پویایی و پیچیدگی چنین مخاطباتی بررسی شده است، ممکن است به سرویس پلیس در انگلیس و ولز اجازه دهد تا ترجیحات مشتری را بهتر بشناسد.

در مجموع از نقاط افتراقی تحقیق با مطالعات پیشین می‌توان تفاوت در نحوه صورت‌بندی اهداف و سؤالات، جامعه آماری و ابزار تحقیق اشاره نمود چراکه بسیاری از تحقیقات با رویکردی کمی و با ابزار پرسشنامه به انجام پژوهش پرداخته‌اند اما این تحقیق می‌کوشد با انجام مصاحبه و بهره از جامعه خبرگی و تحلیل مضامین کیفی، نقش تعامل برون سازمانی دریابانی در ارتقاء امنیت مرزهای ایی استان بوشهر را احصاء نماید. بر اساس مطالعات انجام‌گرفته در زمینه نقش تعاملات برون سازمانی ناجا در تولید و تأمین امنیت و چرخه فعالیت‌های این سازمان برخی محققان دیدگاه‌های متنوع و مختلفی بیان نموده‌اند که به‌عنوان رهیافت نظری به این دیدگاه‌ها نگریسته خواهد شد.

مبانی نظری

تعاملات برون سازمانی: «تعامل» جریانی است که در طی آن دو یا چند نفر به تبادل افکار، نظرات، احساسات و حقایق می‌پردازند و از طریق به کار بردن پیام‌هایی که معنایش برای کلیه آنان یکسان است به انجام این امر مبادرت می‌ورزند. هنگامی که ارتباط را کوشش آگاهانه فرستنده برای سهیم ساختن گیرنده در اطلاعات، عقاید و طرز فکرهاش می‌دانیم، مسأله تفاهم و هماهنگی فرستنده و گیرنده اهمیت اصلی خود را به دست می‌آورد (ابراهیمی، ۱۳۹۵: ۶۷-۹۲).

منظور از تعاملات بین سازمانی^۱ که گاه با مفاهیم دیگری مانند «همکاری برون سازمانی»، «هماهنگی برون سازمانی»، «روابط برون سازمانی»، «تعامل برون سازمانی» و «مشارکت برون سازمانی» یکسان انگاشته می‌شود (آقاجانی، ۱۳۸۸: ۱۳۵).

مهمترین وظایف و فعالیت‌های برون سازمانی عبارتند از:

کیفیت ارتباط بین سازمان و عموم افرادی که با آن سر و کار دارند، عامل اساسی در تحقق اهداف سازمان محسوب می‌شود. بر این اساس، سازمان را مرزهایش تعریف نمی‌کنند؛ بلکه سازمان توسط شبکه ذینفعان و مخاطبانش تعریف می‌شود. به همین دلیل بسیاری از سازمان‌های مدرن از ساختارهای رسمی، بسته و سلسله‌مراتبی به سوی ساختارهای شبکه‌ای و تخت، تغییر شکل داده‌اند تا بتوانند به خوبی از عهده تغییرات محیطی و پاسخگویی به خواسته‌های مخاطبان و ذینفعان برآیند. علیرغم تأکید بر اهمیت نگرش استراتژیک در مباحث مدیریتی و بویژه در ارتباطات و روابط عمومی، دانش آکادمیک در حوزه مدیریت استراتژیک روابط عمومی و استراتژی‌های آن بسیار محدود است. در حالی که بنا به تعریف، مدیریت استراتژیک ارتباطات و روابط عمومی، داشتن استراتژی ارتباطی است که بطور کامل با استراتژی کسب و کار هماهنگ شده باشد (استین، ۲۰۰۳: ۳۰۵؛ نقل از زاهدیان، ۱۳۹۷: ۱۰۲).

مهمترین وظایف و فعالیت‌های برون سازمانی هر نهاد، دستگاه و سازمانی می‌تواند حوزه‌های مختلفی را در بر گیرد که در ذیل مهم‌ترین این وظایف بیان شده است:

- سنجش افکار عمومی جامعه نسبت به سازمان،
- آشنا نمودن مردم جامعه با سازمان و فعالیت‌های مختلف آن، با استفاده از هر روش مناسب و ممکن،
- ارشاد و راهنمایی مردم با توجه به ارزش‌های حاکم بر جامعه نسبت به امور و مسائل سازمان

^۱ . interorganizational relationships (IORs)

- ارتباط جمعی در راستای معرفی سازمان از طریق آنها به جامعه و در نتیجه نفوذ در افکار عمومی، مانند مطالعه و بررسی مطالب درج شده و یا پخش شده توسط آنان و ارائه پاسخ لازم
- ایجاد زمینه مناسب برای همکاری در مردم و استفاده از همکاری آنان
- تشکیل سمینارها، مجالس سخنرانی و به ویژه برپایی نمایشگاه ها
- برنامه های بازدید مردم از سازمان، چاپ و نشر بولتن، بروشور، پوستر و نشریات مختلف و...، ارتباط با دیگر روابط عمومیها جهت همفکری و مشاوره و تبادل نظر
- اختصاص یک یا چند شماره تلفن برای ارتباط مخاطبان با روابط عمومی
- جمع آوری هر گونه اخبار و اطلاعات بیرونی مورد نیاز دستگاه، برقراری ارتباط مستمر با دبیرخانه شورای هماهنگی تبلیغات دولت از پیگیری انجام به موقع وعده های مدیر دستگاه به منظور انعکاس نتایج حاصله، سخنگویی دستگاه و تحلیل و توجیه برنامه ها جهت روشن شدن اذهان عمومی
- بررسی دیدگاه ها و سنجش افکار عمومی در چهار چوب وظایف محوله و ارائه نتایج حاصله
- نصب صندوق پیشنهادات و انتقادات، اعلام صندوق پستی، پیام گیر، پست صوتی، آدرس وب و پست الکترونیک
- بیان عقاید، افکار، گرایش ها و رفتارهای داخل و خارج سازمان،
- ارائه خدمات مشاوره ای به مدیریت (ابراهیمی، ۱۳۹۵: ۷۶).

ابعاد و اشکال ارتباطات برون سازمانی پلیس در تأمین امنیت را می توان در ابعاد ذیل خلاصه کرد؛

الف) نقش آموزشی: یونسکو، آموزش را تمام کنش و اثرات، راه ها و روش هایی را برای رشد و تکامل توانایی های مغزی و معرفتی و همچنین مهارت ها، نگرش ها و رفتار انسان به کار می روند البته به طریقی که شخصیت انسان را تا ممکن ترین حد آن، تعالی بخشند، تعالی و تربیت یا آموزش و پرورش گوید (دادگران، ۱۳۸۵: ۱۰۹) از سوی دیگر، ارتباطات سنگ پایه اولیه تمدن بشری است. در تعریفی بسیار موجز، لاند برگ، سراگ و لارسن، ارتباط را عبارت از معانی یا پیام از طریق نمادهایی چند می دانند، به نظر این سه دانشمند زمانی که انسان ها از طریق نمادهایی چند، به تأثیر بر یکدیگر می پردازند، در ارتباط با یکدیگر قرار گرفته اند (ساروخانی، ۱۳۸۰: ۱۹-۲۰). یکی از اشکال ارتباطات برون سازمانی در رویکردهای سازمان ها، رویکرد آموزشی است.

رویکرد آموزشی در ارتباطات برون سازمانی ناجا می تواند به توسعه تعاملات و نیز افزایش سطح مشارکت دیگر سازمان ها با ناجا منجر شده و ظرفیت عظیمی برای تأمین امنیت در جامعه تولید نماید؛ چرا که در بستر آموزش و از رهگذر انتقال دانش و ابعاد آن، موضوع پیشگیری از جرم و به تبع آن پیشگیری از بحران های اجتماعی محقق گردیده و سازمان های دلتی و غیر دلتی به موازات مشارکت هدفمند در رعایت قوانین و مقررات، نسبت به در پیش گرفتن رویکردهای پیشگیرانه در حوزه های مختلف، نسبت به تأمین و تثبیت امنیت در سطح جامعه ایفای نقش نماید.

در رویکرد آموزشی، نیروی انتظامی با تبیین ابعاد، اشکال و زوایای راهکارهای پیشگیرانه برای دیگر سازمان ها و نیز توسعه روابط برون سازمانی در حوزه پیشگیری از بحران های اجتماعی می تواند نقش موثری ایفا نماید؛ چرا که نگرش ها و باورهای جامعه تحت القانات و تبلیغات بسیاری شکل می گیرد؛ از این منظر یکی از مراجعی که بر باورها و الگوهای ذهنی افراد جامعه اثر گذار بوده و نقش مبدأ شکل دهی به افعال و کنش های جمعی جامعه و سازمان های اجتماعی می باشد.

ب) نقش مدیریتی: تدابیر، راهکارها و کلیه دستورات راهبردی ای که به منظور تعالی و پیشبرد اهداف سازمان، از سوی مدیران و روسا در حوزه عمومی و تخصصی شغلی به افراد زیرمجموعه ابلاغ می شود، عوامل و راهکارهای مدیریتی است (ممتاز بخش و فکور، ۱۳۸۶: ۵۷) که در قالب نقش های مدیریتی در سازمان به اجرا گذاشته شده و انجام می شوند؛ نقش های مدیریتی از سازمانی به سازمان دیگر متفاوت و متمایز است (نوری و همکاران، ۱۳۹۰: ۹۱).

نقش های مدیریتی گرچه در شرح وظایف و گستره مأموریتی مدیران هر سازمانی تعریف و تبیین شده است، لکن بدیهی است، برخی ویژگی های فردی و شخصیتی مدیران بر نحوه ایجاد ارتباطات شخصی و سازمانی آنان اثرگذار بوده و می تواند بر حوزه تعاملی سازمان و روابط برون سازمانی آن سایه افکند از این روی، موفقیت و یا ناکامی سازمان در برقراری ارتباطات برون سازمانی، همواره تحت تأثیر خلاقیت و نحوه برقراری تعاملات برون سازمانی مدیران قرار دارد.

نقش مدیریتی فرماندهان و مدیران در عرصه تعاملات و گسترش روابط برون سازمانی می تواند به بسط و تعمیق روابطی هدفمند، روشمند و ضابطه مند در راستای بهبود فرآیندها و ارتقاء برآیندهای سازمانی منجر شده و در سایه به فعلیت رساندن توان بالقوه و ظرفیتی که در این گستره وجود دارد، مطلوبیت های ویژه ای را برای سازمان به ارمغان آورد. امروزه بسیاری از نظریه پردازان حوزه مدیریت و تحول سازمانی بر این عقیده اند که مدیران می توانند با اتخاذ رویکرد مشارکتی و در پیش گرفتن راهبردهای مشارکت جویانه در حوزه مدیریتی، ضمن کاهش هزینه ها و تعدیل منابعی که برای تولید محصول (اهداف) مصرف و هزینه می کنند، از ظرفیت دیگر سازمان های همسو برای برآورده ساختن اهداف و رفع نیازهای خود بهره جسته و از این رهگذر، افزایش بهره وری در حوزه شغلی خود را رقم زنند.

ج) نقش رسانه ای و اطلاع رسانی: منظور از نقش رسانه ای اطلاع رسانی نحوه ارائه خدمات، ارائه امور مربوط به مستندات، روش انجام کار و...، از طریق کلیه وسایل عمومی، رسانه ها، موسسات، فنون و طرق مختلف تولید نشر اطلاعات توسط دستگاه ها و مراکز اطلاعاتی است (قدرتی؛ جوادیان و حسینی، ۱۳۹۱: ۱۲۵). با توجه به حیثه عملکرد پلیس که کلیت جامعه را در بر می گیرد، اطلاع رسانی طرح ها و خدمات انتظامی شامل مستند و مکتوب کردن خدمات و طرح های پلیسی و اطلاع رسانی آن به کلیت جامعه می باشد. اهداف این گونه اطلاع رسانی عبارتند از:

۱ افزایش رضایت مندی مردم؛ ۲ کاهش برخوردهای اجتماعی پلیس؛ ۳ افزایش همکاری و مشارکت مردم و ۴ پیشگیری از وقوع جرم (کریمی خوزانی، ۱۳۸۹: ۶۸)؛

اطلاع رسانی انتظامی با هدف پیشگیری از وقوع جرم تدوین می گردد، لذا لازم است عوامل و زمینه های ارتکاب جرم به منظور شناسایی موضوعات اطلاع رسانی و هم چنین توجه به رفع آن ها در اطلاع رسانی ها احصاء شود. گاهی اوقات انسان از نظر اجتماعی، اقتصادی و یا روانی در چنان وضعیت غیر عادی و نامتعادلی قرار می گیرد که آگاهانه و یا ناآگاهانه دست به ارتکاب جرم می زند؛ عوامل مختلفی در به وجود آوردن این وضعیت دخیل هستند که برخی از آن ها را باید در ناتوانی های خود فرد، جستجو نمود؛ فقدان آگاهی نسبت به قواعد اجتماعی، آموزه های دینی و یا فراموش نمودن آن ها، عدم دارا بودن مهارت های زندگی و به تبع آن، عدم توانایی در حل مشکلات روزمره، از عواملی است که افراد را به مجرمان بالقوه تبدیل می کند.

پلیس با توجه به مطالب مطروحه، جهت تحقق امنیت پایدار، چهار موضوع را می تواند محور اقدامات خود قرار دهد که عبارتند از:

الف) جلوگیری از شکل گیری مجرم با اطلاع رسانی قواعد اجتماعی و آموزش مهارت های زندگی به افراد؛

(ب) جلوگیری از راضی شدن وجدان مجرم به ارتکاب جرم با اطلاع رسانی آموزه های دینی؛

(ج) اطلاع رسانی توصیه ها و هشدارهای پلیسی به بزه دیدگان بالقوه به منظور تقلیل زمینه های وضعی وقوع جرم؛

(د) اطلاع رسانی طرح ها و خدمات انتظامی به مردم جهت آشنایی آن ها به وظیفه و کار پلیس و افزایش احتمال مراجعه بزه دیدگان جرایم خرد جهت ارائه شکایت.

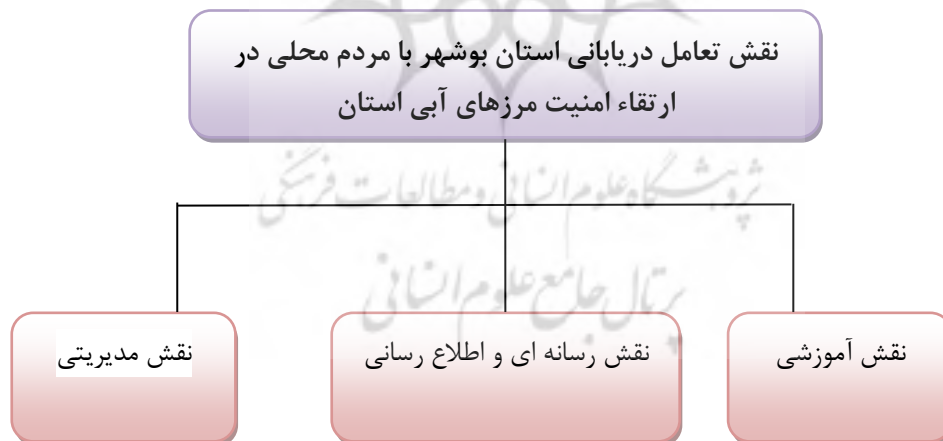
یکی از ابعاد دیگر این حوزه اطلاع رسانی توصیه ها و هشدارهای پلیسی است؛

این نوع اطلاع رسانی به دنبال آگاهی دادن به مردم نسبت به جرایم و شیوه های اخاذی از سوی مجرمان، به دنبال تقلیل موقعیت های وقوع جرم می باشد. این گونه اطلاع رسانی ها در قالب پیشگیری وضعی، با دو شیوه به دنبال تقلیل موقعیت ها می باشد؛

(الف) اصلاح نوع تفکر و چگونگی برخورد و رفت ار در موقعیت های مختلف توسط بزه دیدگان بالقوه، که با توجه به آن، مجرم از به فعل در آوردن اندیشه مجرمانه منصرف شود؛

(ب) ارائه راه کار و پیشنهادات محیطی و فنی که با عمل به آن ها در آماج های جرم، امکان وقوع جرم به دلیل تغییرات محیطی و یا فنی مشکل تر می شود. اگر چه ه شیوه اول معمولاً در سطح فردی انجام می شود ولیکن شیوه دوم یعنی اطلاع رسانی راه کارها و پیشنهادات محیطی و فنی توسط پلیس در سه سطح قابل انجام شدن می باشد: (میرمحمد صادقی، ۱۳۸۹: ۸۲).

مدل مفهومی ذیل مستخرج از مبانی نظری و پیشینه تجربی تحقیق و شمای ضعیف و کلی از مدل نهایی است که در انتهای فصل چهارم می آید.

با توجه به این که برای دستیابی به دیدگاه پاسخگویان از روش کیفی مصاحبه عمیق استفاده شده است و این پژوهش در زمره تحقیقات اکتشافی است و محقق حدس عالمانه ای از دیدگاه پاسخگویان ندارد فرضیه ای برای آن تدوین نشده است.

روش پژوهش

روش تحقیق از منظر هدف کاربردی است. همچنین روش پژوهش از منظر نوع داده ها، تحقیقی کیفی است که با بهره از روش تحلیل مضمون انجام شد. جامعه آماری شامل خبرگان و نخبگان سازمانی دریابانی بوشهر مشتمل بر فرمانده و جانشین استان و پایگاه های دریابانی و همچنین معاونین و مدیران ستادی استان و پایگاه های دریابانی و برخی اساتید دانشگاهی و صاحب نظران حوزه تعاملات اجتماعی می باشد که به صورت هدفمند تا رسیدن به اشباع نظری مصاحبه انجام شد. در مجموع با ۱۶ نفر (۹ نفر

درون‌سازمانی و ۷ نفر برون‌سازمانی) مصاحبه انجام شد. شیوه اجرا بدین صورت بود که برای مصاحبه با گروه خبرگانی، محقق پس از هماهنگی اولیه و در موعد تعیین شده، به دفتر و محل کار آنان مراجعه کرد. از آن جا که محقق با بیشتر مصاحبه‌شوندگان آشنایی قبلی داشته، پس از گفتگوی اولیه و کسب اعتماد و نظر آنان برای همکاری صمیمانه و پذیرش تعهد در خصوص موضوعاتی مانند: اطمینان دادن از هویت مصاحبه‌شوندگان و عدم افشای نام یا مسئولیت دقیق آنان و محرمانگی مطالب گفتگو، در فضایی آزاد و منطقی، هر یک از مصاحبه‌شوندگان به بیان نقطه نظراتشان در خصوص نقش تعاملات برون‌سازمانی دریابانی بوشهر با مردم محلی در ارتقاء امنیت مرزهای آبی استان بوشهر پرداختند.

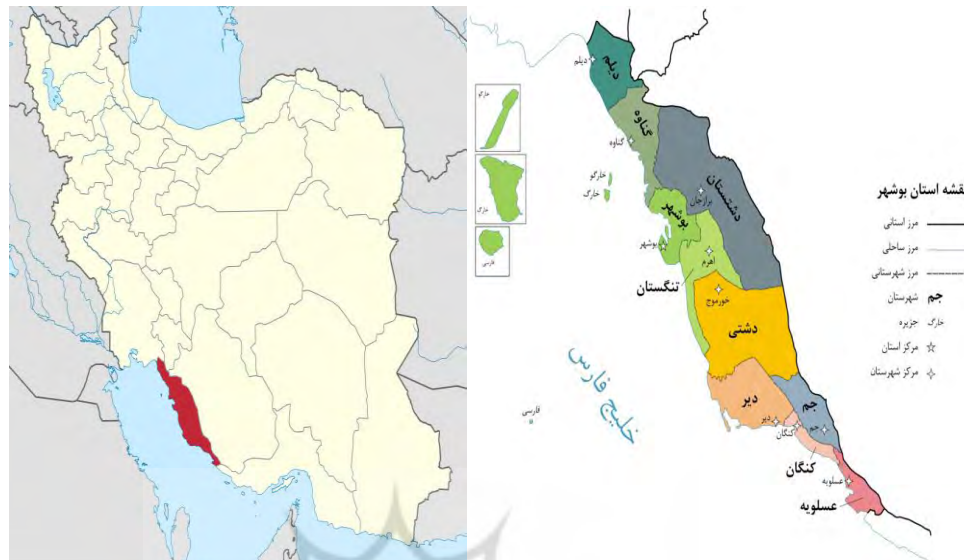
سطح تحلیل این پژوهش خرد و واحد تحلیل آن «جمله و پاراگراف و مضامینی است که در محتوای مصاحبه‌های پیاده‌سازی شده موجود است» می‌باشد. پژوهش حاضر در مدت زمان سال‌های ۱۴۰۱ هجری شمسی انجام گردیده است. قلمرو مکانی، حوزه استحفاظی پایگاه‌های دریابانی استان بوشهر می‌باشد. برای حصول اطمینان از روایی پژوهش و به‌منظور اطمینان خاطر از دقیق بودن یافته‌ها از دیدگاه پژوهشگر، مشارکت‌کنندگان یا خوانندگان گزارش پژوهش اقداماتی مانند: «بازبینی توسط اعضا»؛ «بررسی همکار» و «مشارکتی بودن پژوهش» انجام شد. برای محاسبه پایایی کدگذاری‌های انجام‌شده، از روش‌های پایایی باز آزمون و پایایی توافقی بین دو کدگذار (توافق درون موضوعی) استفاده شد. در پایایی باز آزمون از میان مصاحبه‌های انجام‌گرفته، تعداد ۳ مصاحبه انتخاب و هر کدام از آن‌ها دو بار در یک فاصله زمانی ۱۵ روزه به دست پژوهشگر کدگذاری شد. به‌منظور تجزیه و تحلیل داده‌های حاصل از مصاحبه‌ها از فن تحلیل موضوعی (تم یا همان مضمون) استفاده شد و این مراحل دنبال شد: (۱) مرور داده‌ها؛ (۲) سازمان‌دهی داده‌ها؛ (۳) کدگذاری داده‌ها؛ (۴) طبقه‌بندی داده‌ها؛ (۵) مقوله‌بندی؛ (۶) ایجاد موضوع (تم) و (۷) تدوین گزارش که خلاصه و نحوه طبقه‌بندی داده‌های گردآوری‌شده خواهد بود.

محدوده مورد مطالعه

استان بوشهر از استان‌های جنوبی ایران و هفدهمین استان بزرگ کشور به لحاظ مساحت است که در حاشیه خلیج فارس قرار دارد. مرکز این استان بندر بوشهر است. این استان دارای ۱۰ شهرستان، ۲۶ بخش، ۲۹ دهستان، ۴۰ شهر و حدود ۹۱۰ آبادی است. همچنین این استان دارای ۲۲ جزیره و شبه‌جزیره می‌باشد. مردم این استان اکثراً با زبان فارسی (گوش بوشهری) صحبت می‌کنند اما در شمال استان (شهرستان‌های گناوه و دیلم) با گویش نزدیک به لری و در نقاطی دیگر مانند جزیره شیخ، کنگان و عسلویه به زبان عربی صحبت می‌کنند. استان بوشهر از لحاظ قومیتی استانی اکثراً فارس با اقلیت‌های قومیتی لر و عرب است. ۹۹ درصد مردم استان بوشهر شیعه هستند.

استان بوشهر سومین اقتصاد بزرگ کشور است و رتبه اول درآمد سرانه را در کشور دارا است. ترکیبی از اقتصادهای بزرگ و متنوع مانند نفت و گاز و پتروشیمی، نیروگاه‌ها، کشاورزی و شیلات، معادن، تأسیسات هسته‌ای، صنایع دریایی، فعالیت‌های تجاری و موقعیت استراتژیک آن در خلیج فارس باعث شده تا این استان همیشه برای دیگر حکومت‌ها و قدرت‌های دنیا از اهمیت خاصی برخوردار باشد. این استان میدان‌ها نفتی و گازی بزرگ و نیروگاه‌های متعددی دارد (خسروی، ۱۴۰۰: ۶۵).

فرماندهی دریابانی بوشهر عهده دار تأمین امنیت نواحی ساحلی و دریای سرزمینی این استان بوده و دارای سه پایگاه کنگان، بوشهر و گناوه می‌باشد (ملکی، ۱۴۰۰: ۴).

شکل شماره ۱-موقعیت جغرافیایی استان بوشهر

استان بوشهر به علت قرار گرفتن در ساحل استراتژیک خلیج فارس، صادرات و واردات دریایی، صنعت صیادی، وجود ذخایر نفت و گاز (پارس جنوبی و شمالی)، کشاورزی و نخل داری و وجود نیروگاه هسته‌ای از اهمیت راهبردی و اقتصادی برای کشورمان برخوردار است؛ به‌گونه‌ای که این استان پایتخت انرژی ایران لقب گرفته است. این استان با دارا بودن ۹۰۷ کیلومتر ساحل (مرز دریایی) مکان مناسبی برای فعالیت‌های اقتصادی دریایی نیز محسوب می‌شود و بخش زیادی از جمعیت این منطقه با در اختیار داشتن شناورهای کوچک، متوسط و بزرگ به فعالیت‌هایی مانند صید، انتقال کالا و ارائه خدمات گردشگری و ... مشغول می‌باشند (شاهسونی، ۱۴۰۱: ۲). ستاد فرماندهی دریابانی استان بوشهر دارای سه پایگاه دریابانی شامل پایگاه دریابانی گناوه؛ پایگاه دریابانی بوشهر و پایگاه دریابانی کنگان است

بحث و یافته‌ها

در ابتدا به توصیف جامعه مشارکت کنندگان در پژوهش از حیث سن و تحصیلات می‌پردازیم؛ از بین ۱۶ فرد مورد مطالعه، بالاترین سن جامعه مشارکت کنندگان (مصاحبه‌شوندگان) دارای ۴۸ سال سن و کمترین سن نیز متعلق به سن ۴۴ سال است. همچنین میانگین سنی پاسخ‌گویان این تحقیق ۴۶/۰۸ سال بود. آماره میانه متغیر سن، ۴۶ سال و نما (که نشان‌دهنده بیشترین فراوانی است) ۴۵ سال است و این بازه سنی پاسخ‌گویان نشان می‌دهد؛ جامعه آماری مورد پرسش، از تجربه سنی بالایی نسبت به حوزه تخصصی خود برخوردارند. از مجموع ۱۶ فرد مورد مطالعه در بخش مصاحبه، ۴۱/۶۶ درصد سطح تحصیلاتشان لیسانس و ۵۸/۳۴ درصد میزان تحصیلاتشان فوق لیسانس است.

به‌منظور شناسایی نقش تعامل دریابانی بوشهر با مردم محلی در ارتقاء امنیت مرزهای آبی استان و استحصال برون‌دادهای مصاحبه، از روش تحقیق کیفی تحلیل مضمون استفاده شد. به این ترتیب که پس از اتمام مصاحبه‌ها، داده‌های کیفی بارها مرور شده و پس از آشنایی و تسلط بر مضامین، داده‌ها سازمان‌دهی و به کدگذاری متون مصاحبه‌ها پرداختیم. سپس کدهای مشابه را در یک طبقه قرار داده و برای هر طبقه عنوانی که نمایانگر کل کدهای همان طبقه باشد را انتخاب نمودیم. در نهایت، با توجه به میزان فراوانی

مقوله‌های شناسایی شده و با الهام گرفتن از پیشینه پژوهش، مقوله‌های اصلی و فرعی مربوط به موضوع پژوهش شناسایی گردید در این مرحله به منظور نشان دادن بخشی از نحوه تبدیل نقل قول های حاصل از مصاحبه به مضامین پایه ای، جدول ذیل آمده است (به دلیل طولانی بودن همه نقل قول ها، در مقاله به ذکر مصداقی اکتفا شد).

جدول شماره ۱ تبدیل نقل قول های نقش تعامل دریابانی بوشهر با مردم محلی در ارتقاء امنیت مرزهای آبی استان به مضامین پایه‌ای

مضمون پایه‌ای	نقل قول
شفاف‌سازی به هنگام، مسوط و اقناعی در خصوص منابع تنش‌آفرین، ناامن‌ساز و موجد بحران‌های اجتماعی در جامعه بومی محلی با استفاده از ظرفیت رسانه‌ای استانی	فرماندهی دریابانی بوشهر می‌بایست با ایجاد و توسعه بستر تعاملی مناسب در راستای شفاف‌سازی به هنگام، مسوط و اقناعی در خصوص منابع تنش‌آفرین، ناامن‌ساز و موجد بحران‌های اجتماعی در جامعه بومی محلی با استفاده از ظرفیت رسانه‌ای استانی (صداوسیما مرکز استان) و همچنین ظرفیت رسانه‌ای سازمانی اقدام کند.
برقراری ارتباط مؤثر با منابع محلی و فعالیت بهنگام و اثربخش رسانه‌ای در راستای پاسخ به موقع، شفاف و مسوط در خصوص شایعات ناامن‌ساز در سطح جامعه محلی اقدام کند. شایعاتی مانند توقیف شناورهای کوچک توسط دریابانی از ابتدای سال ۱۴۰۱ و ... در حال حاضر وجود دارد و موجد تنش و بحران‌های اجتماعی می‌شود	فرماندهی دریابانی استان بوشهر با برقراری ارتباط مؤثر با منابع محلی و فعالیت بهنگام و اثربخش رسانه‌ای می‌بایست در راستای پاسخ به موقع، شفاف و مسوط در خصوص شایعات ناامن‌ساز در سطح جامعه محلی اقدام کند. شایعاتی مانند توقیف شناورهای کوچک توسط دریابانی از ابتدای سال ۱۴۰۱ و ... در حال حاضر وجود دارد و موجد تنش و بحران‌های اجتماعی می‌شود
ارائه و انعکاس عملکرد دریابانی بوشهر در تولید و تأمین امنیت و مقابله با مجرمان به صورت شفاف به مردم محلی	ارائه و انعکاس عملکرد دریابانی بوشهر در تولید و تأمین امنیت و مقابله با مجرمان به صورت شفاف به مردم محلی باهدف افزایش سرمایه اجتماعی و اعتماد مردم به کارکنان دریابانی
حضور مداوم فرماندهان دریابانی در مراسم‌های پاسگاه‌ها در مراسم‌های فرهنگی مذهبی و حتی مراسمات عروسی و جشن‌های محلی‌ها برای تعمیق روابط دوسویه اجتماعی دریابانی	حضور مداوم فرماندهان و مدیران دریابانی ستاد استان، پایگاه‌های دریابانی و پاسگاه‌ها در مراسم‌های فرهنگی مذهبی و حتی مراسمات عروسی و جشن‌های محلی‌ها برای تعمیق روابط دوسویه و افزایش سرمایه اجتماعی دریابانی
ارتباط و تعامل فرماندهان دریابانی در نشست با سران طوایف، شوراهای دهیاری روستاها و روحانیون و منتفذان محلی	ارتباط و تعامل فرماندهان و مدیران دریابانی ستاد استان، پایگاه‌های دریابانی و پاسگاه‌ها در نشست با سران طوایف، شوراهای دهیاری روستاها و روحانیون و منتفذان محلی برای شناخت مشکلات و تلاش برای رفع و استیفای حقوق آنان
تعامل مستمر معاونت اطلاعات دریابانی با مخبران محلی برای دریافت اخبار مربوط به قاچاقچیان و مجرمان فعال در حوزه استحفاظی و مشکلات و معضلات تعمیق روابط و تلاش برای رفع این مشکلات از سوی مراجع بالادستی می‌تواند در رویکردهای تعاملی حائز اهمیت باشد	تعامل مستمر معاونت اطلاعات دریابانی با مخبران محلی برای دریافت اخبار مربوط به قاچاقچیان و مجرمان فعال در حوزه استحفاظی و شناخت مشکلات و معضلات تعمیق روابط و تلاش برای رفع این مشکلات از سوی مراجع بالادستی می‌تواند در رویکردهای تعاملی حائز اهمیت باشد
آشناسازی جامعه بومی-محلی با کانال‌های ارتباط مردمی و سامانه اطلاع‌رسانی و بستر ارتباطی مع. اطلاعات دریابانی برای اشتراک‌گذاری و دریافت به موقع و سریع اخبار سوء امنیتی می‌بایست بیش‌ازپیش مطمع نظر	آشناسازی جامعه بومی-محلی با کانال‌های ارتباط مردمی و سامانه اطلاع‌رسانی و بستر ارتباطی مع. اطلاعات دریابانی برای اشتراک‌گذاری و دریافت به موقع و سریع اخبار سوء امنیتی می‌بایست بیش‌ازپیش مطمع نظر

مضمون پایه‌ای	نقل قول
به موقع و سریع اخبار سوء امنیتی	فرماندهان دریابانی بوشهر قرار گیرد.

برای شناسایی نقش تعامل دریابانی بوشهر با مردم محلی در ارتقاء امنیت مرزهای آبی استان و برون‌دادهای مصاحبه، از روش تحقیق کیفی تحلیل تم استفاده شد. بر اساس داده‌های جدول (۴-۸)، مهم‌ترین ابعاد نقش تعامل دریابانی بوشهر با مردم محلی در ارتقاء امنیت مرزهای آبی استان مشتمل بر ۲۴ نقل قول و به تبع آن دارای ۲۴ مضمون پایه‌ای بوده است.

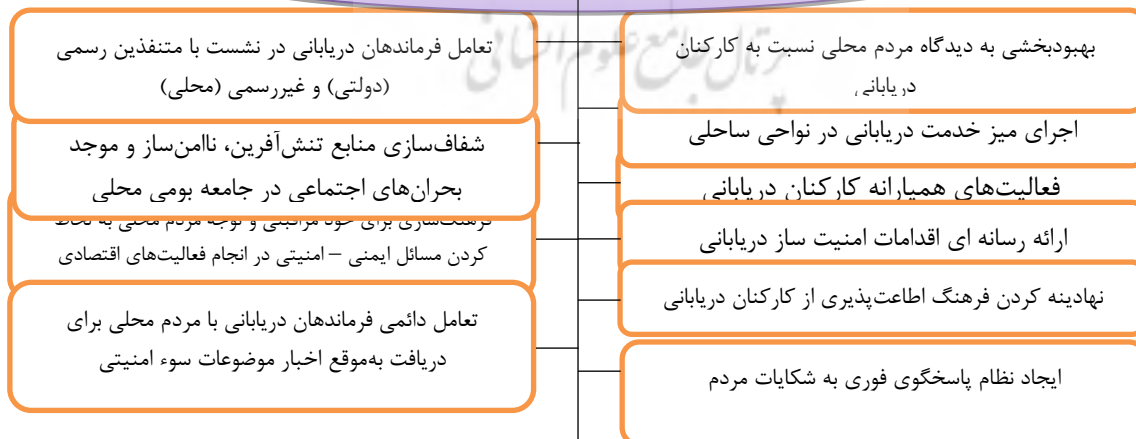
جدول شماره ۲ تفسیر مضامین پایه‌ای به مضمون تعاملات برون‌سازمانی فرماندهی دریابانی بوشهر با مردم محلی

مضمون سازمان یافته	مضمون پایه‌ای
شفاف‌سازی منابع تنش‌آفرین، ناامن‌ساز و موجد بحران‌های اجتماعی در جامعه بومی محلی	شفاف‌سازی به هنگام، مبسوط و اقناعی در خصوص منابع تنش‌آفرین، ناامن‌ساز و موجد بحران‌های اجتماعی در جامعه بومی محلی با استفاده از ظرفیت رسانه‌های استانی
پاسخ به موقع، شفاف و مبسوط در خصوص شایعات ناامن‌ساز	برقراری ارتباط مؤثر با منابع محلی و فعالیت بهنگام و اثربخش رسانه‌ای در راستای پاسخ به موقع، شفاف و مبسوط در خصوص شایعات ناامن‌ساز
انعکاس عملکرد دریابانی بوشهر در مقابله با مجرمان به مردم محلی	ارائه و انعکاس عملکرد دریابانی بوشهر در تولید و تأمین امنیت و مقابله با مجرمان به صورت شفاف به مردم محلی
حضور فرماندهان دریابانی در مراسم‌های فرهنگی مذهبی	حضور مداوم فرماندهان دریابانی در مراسم‌های فرهنگی مذهبی و حتی مراسمات عروسی و جشن‌های محلی‌ها برای تعمیق روابط دوسویه
تعامل فرماندهان دریابانی در نشست با منتقدین رسمی (دولتی) و غیررسمی (محلی)	ارتباط و تعامل فرماندهان دریابانی در نشست با سران طوایف، شوراها و دهیاران روستاها و روحانیون و منتقدان محلی
تعامل مستمر با مخبران محلی برای دریافت اخبار مربوط به مجرمان	تعامل مستمر معاونت اطلاعات دریابانی با مخبران محلی برای دریافت اخبار مربوط به قاچاقچیان و مجرمان فعال در حوزه استحفاظی
آشناسازی جامعه بومی-محلی با سامانه اطلاع‌رسانی برای دریافت سریع اخبار سوء امنیتی	آشناسازی جامعه بومی-محلی با کانال‌های ارتباط مردمی و سامانه اطلاع‌رسانی و بستر ارتباطی مع. اطلاعات دریابانی برای اشتراک‌گذاری و دریافت به موقع و سریع اخبار سوء امنیتی
ارائه آموزش تخصصی به مخبران برای انعکاس به موقع اخبار قاچاقچیان	ارائه آموزش تخصصی به مخبران برای انعکاس به موقع اخبار قاچاقچیان و اهمیت برای مقابله هدفمند با قاچاقچیان و سر شبکه‌های قاچاق
تعامل دائمی فرماندهان دریابانی با مردم محلی برای دریافت به موقع اخبار موضوعات سوء امنیتی	تعامل دائمی فرماندهان دریابانی با مردم محلی، صیادان و مالکین شناورهای کوچک و بزرگ به منظور دریافت سریع و به موقع اخبار موضوعات سوء امنیتی
تعامل فرماندهان دریابانی با جوانان بومی فعال بسیجی	تعامل فرماندهان دریابانی با جوانان بومی فعال بسیجی در جهت بسط و گسترش شیوه‌های جدید و پنهان اطلاعاتی
آگاه‌سازی مردم نسبت به پیامدهای مشارکت در جرائم شایع	آگاه‌سازی مردم نسبت به پیامدهای مشارکت در جرائم شایع منطقه همچون قاچاق
انعکاس اخبار عملیات موفق دریابانی در مقابله با جرائم	انعکاس اخبار عملیات موفق دریابانی در مقابله با جرائم، توقیف شناورهای متخلف و قاچاقچیان و به نمایش گذاشتن اقتدار کارکنان دریابانی
آموزش چگونگی تعامل دوسویه با دریابانی	آموزش چگونگی دسترسی آسان و تعامل دوسویه با دریابانی

مضمون پایه‌ای	مضمون سازمان یافته
نهادینه‌سازی پایبندی به قانون از سنین کم در بین بومیان و افراد محلی	نهادینه‌سازی پایبندی به قانون از سنین کم
طراحی و نصب بنرهای پیشگیری از گرایش به قاچاق و جرائم شایع دریایی	طراحی و نصب بنرهای پیشگیری از گرایش به جرم
حضور کارشناسان معاونت اجتماعی دریابانی در مدارس و مراکز آموزشی برای آگاه‌سازی دانش آموزان و خانواده‌های آنان نسبت به جرائم و پیامدها	آگاه‌سازی دانش آموزان و خانواده‌های آنان نسبت به جرائم و پیامدها
ارائه آموزش‌های مسائل حقوقی موردنیاز افراد محلی	ارائه آموزش‌های مسائل حقوقی موردنیاز افراد محلی
برگزاری نشست‌های حضوری و اجرای میز خدمت دریابانی با حضور فرماندهان و معاونین دریابانی در نواحی ساحلی برای حل و فصل مشکلات مرتبط و پاسخگویی به افکار عمومی	اجرای میز خدمت دریابانی در نواحی ساحلی
فعالیت‌های همیارانه کارکنان دریابانی	فعالیت‌های همیارانه کارکنان دریابانی
ارائه اخبار و اطلاعات و پیام‌های به‌موقع و شفاف مربوط به اقدامات امنیت ساز دریابانی از طرق مختلف صداوسیما استان و اطلاع یافتن مردم از فعالیت‌های مقتدرانه دریابانی در برخورد با قاچاقچیان، مجرمان و متخلفان	ارائه اقدامات امنیت ساز دریابانی
نهادینه کردن فرهنگ اطاعت‌پذیری از کارکنان دریابانی	نهادینه کردن فرهنگ اطاعت‌پذیری از کارکنان دریابانی
فرهنگ‌سازی برای خود مراقبتی و توجه مردم محلی به لحاظ کردن مسائل ایمنی - امنیتی در انجام فعالیت‌های اقتصادی	فرهنگ‌سازی برای خود مراقبتی و توجه مردم محلی به لحاظ کردن مسائل ایمنی - امنیتی در انجام فعالیت‌های اقتصادی
تعبیر دیدگاه مردم محلی نسبت به کارکنان دریابانی و گشت‌های شناوری مبنی بر اینکه آنان فقط در راستای انجام وظایف و برخورد با جرائم در حال فعالیت‌اند	بهبودبخشی به دیدگاه مردم محلی نسبت به کارکنان دریابانی
ایجاد نظام پاسخگوی فوری به شکایات مردم در حوزه‌های مختلف از کارکنان دریابانی	ایجاد نظام پاسخگوی فوری به شکایات مردم

چالش های برون سازمانی

نمودار ۱ تعاملات برون‌سازمانی فرماندهی دریابانی بوشهر با مردم محلی

بر اساس داده‌های جدول (۲) و نمودار (۱)، تعاملات برون‌سازمانی فرماندهی دریابانی بوشهر با مردم محلی در ارتقاء امنیت مرزهای آبی استان مشتمل بر ۲۴ مضمون پایه‌ای و به تبع آن دارای ۲۴ مضمون سازمان دهنده بوده است.

نتیجه گیری

یافته های تحقیق مبین آن بود که؛ ارتقاء سطح تعاملات دریابانی با مردم محلی جنبه‌های مختلفی دارد که یکی از این جنبه‌ها، فعالیت‌های همیارانه کارکنان دریابانی است، افزایش سرمایه اجتماعی دریابانی با اقدامات تعاملی همیارانه می‌تواند بیش‌ازپیش موردتوجه قرار گیرد. در حال حاضر بسیاری از مشکلات شناورها در دریا توسط شناورهای سازمانی دریابانی انجام می‌شود لازم است ضمن گسترش این همیاری‌ها، اخبار کمک‌رسانی همیارانه دریابانی به شناورها و مردم محلی بین جامعه ساحل‌نشین بازپخش و نشر داده شود. از سوی دیگر؛ حضور مداوم و همراه با رویکرد جلب اعتماد فرماندهان و مدیران دریابانی ستاد استان، پایگاه‌های دریابانی و پاسگاه‌ها در مراسم‌های فرهنگی مذهبی و حتی مراسمات عروسی و جشن‌های محلی‌ها برای تعمیق روابط دوسویه و افزایش سرمایه اجتماعی دریابانی حائز اهمیت است. در این راستا و بنابر نظر پاسخ‌گویان؛ رویکردهای تعاملی دریابانی نباید منحصر به اقدامات معاونت اجتماعی گردیده و لازم است تمام شئون تعاملی را در برگیرد. ارائه آموزش تخصصی به مخبران توسط مع.اطلاعات دریابانی برای انعکاس به‌موقع اخبار قاچاقچیان و اهتمام برای مقابله هدفمند با قاچاقچیان و سر شبکه‌های قاچاق از جمله ابعاد آموزشی است که باید از بستر تعامل مع اطلاعات و مخبرین پیگیری شود.

بنابر نظر پاسخ‌گویان؛ معاونت اجتماعی دریابانی باید با تغییر رویکردهای یکجانبه نگرانه و صرفاً نمایشی، با آموزش چگونگی دسترسی آسان و تعامل دوسویه با مردم محلی به تعمیق سرمایه اجتماعی دریابانی کمک نماید. در این راستا، از جمله اقداماتی که در مأموریت‌های معاونت اجتماعی گنجانده شده است اما همواره مغفول مانده، چراکه معاونت اجتماعی صرفاً تبدیل به بستری برای نمایش گری فرماندهان شده و از اقدامات آموزش‌های همگانی فاصله گرفته است و لازم است با بازنگری در رئوس کاری دریابانی، این مهم بیش‌ازپیش موردتوجه قرار گیرد. حضور کارشناسان معاونت اجتماعی دریابانی در مدارس و مراکز آموزشی برای آگاه‌سازی دانش آموزان و خانواده‌های آنان نسبت به جرائم، پیامدهای ارتکاب جرم، تبدیل پایبندی به قوانین به‌عنوان یک ارزش اخلاقی‌انسانی و دینی، بیان عاقبت مجرمان و رویکردهای تعاملی برای جلب نظر مردم به اجتناب از فعالیت‌های غیرقانونی می‌بایست بیش‌ازپیش انجام‌گرفته و مداوم باشد لذا نهادینه‌سازی پایبندی به قانون از سنین کم در بین بومیان و افراد محلی راهکاری است که با اقدامات تعاملی دریابانی با مردم می‌تواند انجام پذیرد. کارکنان دریابانی با اقدامات ایجابی و سلبی می‌توانند مردم محلی را نسبت به اجرای قانون متعهد نموده تا قانون مداری به‌عنوان ارزش و هنجاری عینی در جامعه ساحل‌نشینان شکل بگیرد. لذا فرهنگ‌سازی برای خود مراقبتی و توجه مردم محلی به لحاظ کردن مسائل ایمنی - امنیتی در انجام فعالیت‌های اقتصادی برای کاهش نرخ کلاه‌برداری‌ها در سطح حوزه استحضالی دریابانی، پیشگیری از گرایش مردم محلی به فعالیت‌های سود ده اقتصادی مجرمانه همچون قاچاق باید بیش‌ازپیش مورد بهره فرماندهان دریابانی قرار گیرد و با شناخت روش‌های به‌روز و کاربردی اجرایی گردد و در این راستا معاونت اجتماعی فرماندهی دریابانی نقش بسزایی دارد. به نظر پاسخ‌گویان؛ بهره‌گیری از ظرفیت معاونت اجتماعی و اقدامات تعاملی فرماندهی دریابانی در قالب استفاده از ظرفیت‌های این معاونت و دیگر ظرفیت‌های سازمانی دریابانی نقش مهمی در ارتقاء امنیت مرزهای آبی استان بوشهر دارد. طراحی و نصب بنرهای پیشگیری از گرایش به قاچاق و جرائم شایع دریایی، از سوی معاونت اجتماعی دریابانی استان در مواقعی از سال انجام می‌شود اما نه گستره این کار

تناسبی با حوزه استحفاظی دریابانی دارند و نه‌چندان استمرار دارد لذا می‌بایست این اقدام مهم، از غالب اقدامی نمایشی و صرفاً رفع تکلیفی خارج شده و به رویکردی مداوم بدل شود. در مجموع افزایش سرمایه اجتماعی دریابانی در گرو تغییر دیدگاه مردم محلی نسبت به کارکنان این سازمان است، این نگرش که کارکنان دریابانی و گشت‌های شناوری فقط در راستای انجام وظایف و برخورد با جرائم در حال فعالیت بوده و چنانچه منافع قاچاقچیان را به خطر می‌اندازند، این وظایف ذاتی دریابانی است و لازم است انجام شود.

پیشنهادهای

شفاف‌سازی منابع تنش‌آفرین، ناامن‌ساز و موجد بحران‌های اجتماعی در جامعه بومی محلی پاسخ به موقع، شفاف و میسوط در خصوص شایعات ناامن‌ساز انعکاس عملکرد دریابانی بوشهر در مقابله با مجرمان به مردم محلی حضور فرماندهان دریابانی در مراسم‌های فرهنگی مذهبی تعامل مستمر با مخبران محلی برای دریافت اخبار مربوط به مجرمان آشناسازی جامعه بومی-محلی با سامانه اطلاع‌رسانی برای دریافت سریع اخبار سوء امنیتی آگاه‌سازی مردم نسبت به پیامدهای مشارکت در جرائم شایع انعکاس اخبار عملیات موفق دریابانی در مقابله با جرائم نهاده‌سازی پایبندی به قانون از سنین کم اجرای میز خدمت دریابانی در نواحی ساحلی فعالیت‌های همیارانه کارکنان دریابانی نهاده‌سازی فرهنگ اطاعت‌پذیری از کارکنان دریابانی ایجاد نظام پاسخگوی فوری به شکایات مردم.

منابع

- ابراهیمی، ابوالفضل (۱۳۹۵). بررسی نقش تعامل برون‌سازمانی پلیس در مدیریت پیشگیری از جرائم (فرماندهی انتظامی ویژه شرق استان تهران). فصلنامه علمی تخصصی دانش انتظامی ویژه شرق تهران. ۳ (۱۱). صص ۶۷-۹۲.
- اصانلو، علی؛ پورغلامی، محمدرضا؛ زمانی، علی اکبر و محمدی، رضا (۱۳۹۸). تأثیر تعامل برون‌سازمانی رؤسای کلانتری‌ها بر ارتقاء امنیت عمومی تفرجگاه‌های شهری کرمانشاه. پژوهش‌های مدیریت انتظامی. ۱۴ (۱). صص ۵۵-۷۶.
- آقاجانی، حسنعلی (۱۳۸۸). هماهنگی: درون‌سازمانی و برون‌سازمانی. مازندران: دانشکده اقتصادی و اداری دانشگاه مازندران.
- خسروی، امین (۱۴۰۰). نقش اقدامات کنترلی دریابانی در ساماندهی شناورهای فاقد هویت (مورد مطالعه: پایگاه دریابانی بوشهر). پایان‌نامه کارشناسی ارشد رشته فرماندهی و مدیریت انتظامی دانشگاه علوم انتظامی امین.
- دادگران، محمد (۱۳۸۵). مبانی ارتباطات جمعی. چاپ نهم. تهران: انتشارات مروارید.
- رسولی، غلامرضا و زمانی بالاجاده، عزت‌الله (۱۳۹۸). بررسی رابطه‌ی تعامل دوسویه‌ی رسانه و پلیس در پیشگیری از وقوع جرم (مطالعه‌ی موردی: مراجعان به کلانتری‌های شهر گرگان). فصلنامه علمی دانش انتظامی گلستان. ۱۰ (۳۷). صص ۱۵۲-۱۲۷.
- رفیعی، حسن رضا؛ داوودی، ابراهیم و یوسف‌وند، رامین (۱۳۹۹). تأثیر تعامل پلیس با مردم در مدیریت پیشگیری از توزیع مواد مخدر در شهر تهران. فصلنامه علمی مطالعات پیشگیری از جرم. ۱۵ (۵۵). صص ۶۷-۴۵.
- زاهدیان، احمد (۱۳۹۷). نقش ارتباطات برون‌سازمانی پلیس امنیت در پیشگیری از بحران‌های اجتماعی (مورد مطالعه: استان البرز). پایان‌نامه کارشناسی ارشد مدیریت علوم امنیت و اطلاعات انتظامی. دانشکده اطلاعات و آگاهی. دانشگاه علوم انتظامی.
- ساروخانی، باقر (۱۳۸۰). فرهنگ علوم اجتماعی. تهران: کیهان.

- شاهسونی، حمید (۱۴۰۱). عملکرد دریابانی استان بوشهر در واپایش قاچاق سوخت. پایان نامه مقطع کارشناسی ارشد رشته فرماندهی و مدیریت انتظامی دانشکده فرماندهی و ستاد دانشگاه علوم انتظامی امین.
- قدرتی، حسین؛ جوادیان، سیدحمید و حسینی، سیدهادی (۱۳۹۱). مدارا و امنیت اجتماعی. همایش ملی شهرهای مرزی و امنیت؛ چالش ها و رهیافت ها.
- کریمی خوزانی، علی (۱۳۸۹). برخورداری از پلیس شایسته با مطالعه شیوه ترفیع کارکنان پلیس در انگلستان و آمریکا. دو ماهنامه توسعه انسانی پلیس. ۷ (۳۲). صص ۲۷-۵۸.
- ممتاز بخش، مریم و فکور، یوسف (۱۳۸۶). بررسی راهکارهای ارتقا و توسعه ورزش همگانی بانوان دانشگاه علوم انتظامی. مجله دانش انتظامی. ۹ (۲). صص ۶۲-۵۳.
- میرمحمدصادقی، سیدحسین (۱۳۸۹). حقوق جزای اختصاصی: جرایم علیه امنیت و آسایش عمومی (مطالعه تطبیقی) (جلد ۳). تهران: میزان.
- نوری، امیر؛ پیمانی اصل، عبدالله و کشفی، سید سعید (۱۳۹۰). الگوی ساختاری مطلوب کلاتری ها در رسیدگی به بزهکاری اطفال. فصلنامه علمی ترویجی پیشگیری از جرم. ۶ (۱۹). صص ۱۱۴-۸۳.
- ملکی کنیمی، محمد (۱۴۰۰). چالش‌های فرماندهان و مدیران فرماندهی دریابانی استان بوشهر در تأمین امنیت آب‌های سرزمینی. پایان نامه مقطع کارشناسی ارشد رشته فرماندهی و مدیریت انتظامی دانشکده فرماندهی و ستاد دانشگاه علوم انتظامی امین.
- Gravelle, James & Rogers, Colin (2012). Initiating customer/police interaction in the UK: Early insights from research. *International Journal of Law, Crime and Justice*. Volume 40, Issue 4, Pages 309-323.
- Schlosser, Mike (2020). *Community Relations & Community-Oriented Policing. POWER. Police Officer Wellness, Ethics, and Resilience*. Pages 219-236.
- Wigand, R. T (۲۰۱۷). A cybernetic model of communication and inter-organizational relationships among complex organizations. *Proceedings of the Eighth International Congress on Cybernetics*, ۴۶۳-۴۸۰.